

Det Juridiske Fakultet

AB 18 – Entreprenørprojektering og grænseflader

Ole Hansen

Professor, dr. jur.

Center for Virksomhedsansvar (CEVIA)

Det Juridiske Fakultet

Hvad er formålet med AB-systemet?

- Sektorpolitik
- Entrepriseretlig "baggrundsret"
- Pædagogisk funktion
- Konkret aftaledokument

Det Juridiske Fakultet

1. Kommissorium af 22. September 2014

Baggrund:

”Siden AB-systemets seneste revision har byggeriets samarbejdsformer og praktiske udførelse udviklet sig markant, og dele af indholdet af AB-aftalerne viser sig nu at være **utidssvarende** i forhold til at håndtere de nye krav, som byggeriet stiller til et aftalegrundlag. En lang række af de kontrakter, der i dag indgås ved bygge- og anlægsarbejder, indeholder således **fravigelser** fra AB-systemet. De mange fravigelser medfører, at der ved tvister i forbindelse med udførelsen af et bygge- eller anlægsarbejde er uklarhed om aftalernes konsekvenser, herunder risiko- og ansvarsfordelingen.”

Det Juridiske Fakultet

Hensigt:

“Et revideret AB-system skal kunne anvendes som aftalegrundlag **uanset entreprisens størrelse og omfang**, og skal danne den juridiske ramme for **forskellige entrepriseretlige projekter**, herunder byggearbejder, hvor der projekteres sideløbende med opførelse.

(...)

“Byggeriets parter har **til hensigt at anvende AB-systemet i sin helhed**. Fravigelse fra AB-systemet kan udelukkende ske i tilfælde, hvor fravigelse er velbegrundet og nødvendig for indgåelse af aftalen.”

2. Reglerne om entreprenørprojektering

AB 18 § 2, stk. 3:

Ved "arbejde" forstås også projektering, som entreprenøren skal udføre, og ved "underentreprise" og "underentreprenører" også teknisk rådgivning og rådgivere antaget af entreprenøren til at bistå med denne projektering.

AB 18 § 4, stk. 3:

Udbudsmaterialet skal indeholde oplysning om, hvorvidt entreprenøren skal udføre projektering, og i givet fald i hvilket omfang.

Det Juridiske Fakultet

AB 18 § 17, stk. 1:

Entreprenøren skal kun udføre projektering, **hvis dette er aftalt** (delt rådgivning). I det omfang entreprenørens arbejde i aftalen er beskrevet ved angivelse af **funktionskrav**, skal entreprenøren udføre den nødvendige projektering herfor.

- *Præcis?*
- *Dækkende?*
- *Grænseflader fastlægges ikke en gang for alle*

Det Juridiske Fakultet

NS 8405 Punkt 13.1:

Dersom beskrivelsen eller andre kontraktdokumenter fastsetter at entreprenøren skal oppnå et bestemt funksjonskrav for enkelte deler av kontraktarbeidet, skal entreprenøren forestå nødvendig prosjektering for dette.

(...).

For øvrig skal entreprenøren bare utføre prosjektering dersom dette er avtalt.

Det Juridiske Fakultet

AB 18 § 17, stk. 3:

Entreprenørens projektering skal udføres i overensstemmelse med aftalen, god projekteringsskik og bygherrens anvisninger. Entreprenørens projekt skal indeholde oplysninger om projektets forbindelse med det øvrige projekt i de i aftalen fastlagte **grænseflader**, men ansvaret for koordinering af det samlede projekt, herunder fastlæggelse af grænseflader, påhviler bygherrens projekteringsleder. Entreprenøren skal deltage i **tværfaglig granskning** af det samlede projekt, idet hver part gransker eget projekt og dets grænseflader til andres projekt.

Det Juridiske Fakultet

AB 18 § 17, stk. 8:

Bygherren skal snarest muligt efter færdigmeldingen **skriftligt meddele** entreprenøren, om bygherren er **enig i**, at projektet er leveret, og om bygherren kan **godkende** det som grundlag for entreprenørens videre arbejde. I meddelelsen skal bygherren angive eventuelle mangler ved det leverede eller forbehold for godkendelsen.

3. Grænsefladetvister

AB 18 § 25. Pris, tid og sikkerhed efter en ændring

Stk. 1:

Parternes eventuelle **krav om forandring i aftalen** med hensyn til pris, tid og sikkerhed som følge af en ændring i arbejdet eller i forudsætninger for dets udførelse skal **snarest muligt fremsættes skriftligt eller på et byggemøde**. Det samme gælder en parts krav om forandringer i aftalen som følge af et godkendt forslag fra entreprenøren eller en anvisning fra bygherren efter § 22 eller § 26, som parten anser for en ændring i arbejdet, selv om forslaget eller anvisningen ikke angiver at indebære en ændring.

Det Juridiske Fakultet

Stk. 2:

Efter anmodning fra den anden part skal bygherren og entreprenøren **snarest muligt skriftligt meddele, om denne anser et nærmere bestemt arbejde for en ændring af arbejdet**, der medfører krav om forandringer i aftalen med hensyn til pris, tid og sikkerhed. Hvis entreprenøren har fremsat anmodning efter 1. pkt., er entreprenøren ikke forpligtet til at igangsætte arbejdet, før entreprenøren har modtaget bygherrens skriftlige meddelelse efter 1. pkt.

Stk. 3:

Hvis en entreprenør har fremsat krav efter stk. 1 om forandring i aftalen med hensyn til pris, tid eller sikkerhed, skal bygherren **snarest muligt svare, om kravet accepteres**, og hvis ikke, skal bygherren begrunde dette.

Stk. 4:

Parterne skal **snarest indgå skriftlig tillægsaftale** om en ændring efter § 23 og om deraf følgende forandringer i aftalen med hensyn til pris, tid og sikkerhed. Forhandlinger herom må ikke forsinke arbejdets udførelse.

Det Juridiske Fakultet

Retsvirkning (eks.):

- Hvis entreprenøren ikke *skriftligt* og *snarest muligt* fremsætter krav om forandring, jf. § 25, stk. 1 ?
- Hvis bygherren ikke *snarest muligt svarer*, om kravet accepteres, jf. § 25, stk. 3?

Det Juridiske Fakultet

“I en lang række af AB’s bestemmelser er der krav om skriftlighed, f.eks. “skriftlig tillægsaftale”, “underrettes skriftligt”, “skriftlig meddelelse”. Disse krav er ikke formkrav eller en gyldighedsbetingelse i AB.”

(AB 92-Betænkningen, s. 60)

“Som omtalt under 3.1 pålægger AB 92 § 24, stk. 3, entreprenøren snarest muligt skriftligt at underrette bygherren, hvis han anser sig berettiget til forlængelse af en frist, men som ligeledes anført dér tages bestemmelsen ikke (altid) på ordene.”

(Torsten Iversen, Entrepriseretten (2016), s. 471.

Det Juridiske Fakultet

49:

- give meddelelse
- gøre indsigelse
- oplyse
- fremsætte krav
- fremsætte anmodning
- indgå aftale
- varsle
- indkalde
- fremsætte påkrav

4. "Lex imperfecta"

Hvem skriver aftalen færdig:

- Revisionsudvalget?
- Voldgiftsretter og domstole?
- Aftalens parter?

